

Laburpena

- 1 Beren hizkuntza erabiltzen duten hiztunek ere ia derrigorrez egiten dituzte zenbait huts edo lapsus hizketa normal bizkor eta idatzi gabe. Hau hiztunak, hitz egiten dutenarekin batera, esan nahi dutenaren edukinaz pentsatzen ari direlako izaten da. Zalantzak, isilik eta hotsekin, hizketa normaleko funtsezko parteak dira. Izan ere, jendeak hizkuntza idatziaren erara hitz egingo balu, laster konturatuko lirateke entzuleek arazoak dituztela ulertzeko, zeren eta ahozko hizkuntzaren funtsezko ezaugarria bait da erredundantzia gehitzea, ulertu beharrekoaren zama arintze aldera.
- 2 Ikasleei irakatsi egin behar litzaizkieke hiztunak oraindik ez duela bukatu adierazten duten hotsak egiten, eta baita non pausatu ere. Jariotasuna ez litzateke ikusi behar gramatikalki perfektuak diren esaldiak sortzearen argitan bakarrik, baita hiztunak esan nahi duena esatearen argitan ere, ihardun ahala adierazpena eratzen duelarik.
- 3 Ebakera arazoei dagokienez, ez da beti beharrezkoa xede-hizkuntzako forma estandardeko hiztunak sortutako hotsak besterik ez irakastea. Garrantzia duena, besterik gabe, irakatsitako hotsak elkarretarik nahikoa bereziak izatea da, nahaspidea ez sortzeko. Ikasleek ahalik eta ahots eta azenturik bariatuenak entzun beharra dute jatorrizko hiztunengandik.
- 4 Bokalak ez dira kontsonanteak bezain garrantzitsuak hizketan, eta azken hauek ez dute intonazioaren eta azentuaren munta.
- 5 Hiztunaren zeregina ez da bere burua ulertaraztea bakarrik, entzulearena ere ulertzen ahalegindu behar du. Negoziaketa prozesu hau jatorrizko hiztunen arteko hizketaren ezaugarri arrunta da eta beharrezkoago bilakatzen da hiztun edo entzule bat bere hizkuntza propiala erabiltzen ari ez denean. Ikasleek negoziazio forma hau praktikatu behar dute konfidantza hartzeko. Irakasleak ikaslearen erroreekiko duen jarrerak eta berauek tratatzeko moduak berebiziko munta dute aldi horretan.

5 Erroreak eta hutsegiteak idazterakoan

5.1 Idazmena «bigarren mailako» trebetasun gisa

Entzumena eta mintzamena «lehen mailako» hizkuntz trebetasuntzat jo ohi diren bitartean, irakurmena eta idazmena «bigarren mailakotzat» hartzen dira sarri. Termino hauek ez dute inolako jarrerarik isladatzen, alfabetatze trebetasunei gero eta balio handiagoa ematen zaien gizarteetan duten garrantziarekin. Trebetasunok, ikasteko jarraitu ohi den ordenari dagozkio. Jendeak lehenago ikasten du bere ama-hizkuntzan mintzatzen idazten baino, eta zenbait kasutan lehen mailako trebetasunak dira eskuratzen diren bakarrak. Zientzilari askok frogatu dute (adibidez, Lenneberg 1967) are buruz oso ezindutako gizakiek ere ihardun dezaketela ahozko hizkuntzarekin. Oraindik badira forma idatzirik ez duten hizkuntzak munduan zehar, eta hauen hiztunek, alfabetatzekotan, berean ez, beste hizkuntza batean alfabetatu behar izaten dute. Halaber, badirudi aski zabaldua dela honako sentipen hau, idazketa, nolabait esateko, mintzatzea baino zailagoa dela. Hauxe da jatorrizko hiztunari arazo gehien sortzen dizkion trebetasuna, eta zenbaitek erabat menderatzen ez duena. Zergatik da hau honela? Zeintzu dira idazmena zailagotzen duten eta beraz erroreak sortarazten dituzten ezaugarriak?

5.2 Informazio idatziaren ezaugarriak

Galdera hauei erantzuten saiatzekotan, begira diezaiegun idazteko arrazoei ikasgelaz kanpoko munduan. Hemen ez gara ari «idazketa sortzaileaz», literatur alorreko irudimenezko konposizioaz alegia. Bestelako arazoak ditut honek, beste hizkuntza bat ikasten ari direnentzat apenas muntarik duten arazoak.

Idazlearen beraren probetxurako idatzitako oharren kasuan, hartzailea idazlea bera da. Hau dela eta, oharren idazketa bereizi egiten da idazlea eta irakurlea pertsona bera ez diren hizkuntza idatziko beste mota askotatik. Oharren idazleak bere egin eta jakinekotzat jo dezake «emandako» ezagupenaren, besterekin batera duen informazioaren zati zabala. Horrenbestez, mezuaren esanahia erabat argia dela segurtatu beharra, ez da informazioa espazioan eta denboran oso urrun dagoen irakurleari zuzentzen dion idaz-

learen kasuan bezain hestua. Hala eta guztiz ere, oharrak idaztearen eta irakurtzearen arteko denboraldia uste zena baino luzeagoa izanez gero, zaila gerta daiteke haiek interpretatzea, ikasle askok tamalez dakiten bezala.

Arazoa, beraz, bai ohar-egilearentzat eta bai bere hitzak besteei zuzentzen dizkien idazlearentzat, zera da, idazleak nahikoa argi eman dezala irakurleak ulertzea nahi lukeena. Idatzizko komunikazioan agian ez da izango beste laguntzarik idazlearen mezua helerazterakoan, elkarriketan arruntak diren metodoak ezin dira erabili. Hauek keinuak, aurpegikera, azentua, intonazioa eta noizbehinka adierazpena berresatea dira. Arrazoi honengatik, idazlea behartuta dago bideratu nahi duen informazioa argia eta ez zalan-tzagarria dela segurtatzera.

Hiztunak ohituta daude gaingiroki samar egituratuta dagoen eta erreduantzia ugari biltzen dituen komunikazio modu batez ihardutera, hiztunaren intentzioa argi geratzen delarik beti ere; hau beharrezkoa da, hizketa iragankorra bait da; hotsa bera ezin da berriz ekarri (grabatua ez bada) bere jatorrizko igorpenaren ondoren.

Idaztea desberdina da, iraunkorra izateko abantaila duenez. Irakurle baten, esaldi bukaeran, hau nola hasten zen ahazten badu, atzera jo dezake, hitz berberetara. Irakurlea idazlearekin nolabaiteko elkarriketan ari arren, mezu idatziaren forma bakar horretara mugatuta egoteak behartzen du idazlea. Ez dago beranduago mezua errepikatzerik, agian apur bat desberdinak diren hitzak erabiliz, hizketan bezala. Honexegatik egon behar du erabat seguru lehen aldian esandakoa argi adierazi duela.

Ohartarazi beharrezkoa da hizkuntza idatzia eta ahozkoa ez direla inolaz ere bata bestea baino hobeak. Desberdinak dira, besterik ez. Elkarriketa baten transkribapen idatzia ulertzen saiatu den edonor, edo testu prestatu batetik irakurritako hitzaldi bat entzun duen edonor, ohartuko da hizketa estiloak idazketarako duen berezko desegokitasunaz. Estilo bakoitza, edo estilo multzo bakoitza, normalean gertatzen den giroan garatu da eta beraz hobe egokitu da horretara.

5.3 Idatzizko erroreari ematen zaien garrantzia

Idatzizko medioan, informazioa hizkuntzaren beraren eta ez besteren baliabideei eskerrak transmititu behar da. Badirudi honen ondorioa zera dela, arreta handiagoko eskaintza behar zaiola hizkuntzari kode bezala —labur esanda, sistema gramatikal eta lexikoei— hizketaren kasuan baino. Idazketa informazioa metatzeko bide bakarra zenean, berebiziko garrantzia zuen jendea gramatikalki onargarriak ziren esaldiak osatzeko hezitzeak eta zuzen letriatzeko gaitzeak. Dialekto desberdinak ulergarriak gerta daitezke hiz-

ketan baina ingelesaren gramatikarik gehienak hizkuntza standardean oinarritu dira. Honengatik, idazketari arreta handia eskaintza zaiola tradizionalki eta bide honetako erroreak akatsen baten seinalkariztat hartu ohi dira. Hemen, hizketan baino areago, arriskua dago hizkuntza ikasleak erroreari arreta gehiago jarriko ote dien idatziaren xedeari berari baino: komunikazioari baino, alegia. Ingelesa ama-hizkuntza gisa irakasten duen irakasle askok jatorri- eta hizkuntza mintzatua eta idatzia erabiltzeko gaitasuna lehenetsi handiagokotzat jotzen du orain, letriatketaren arauetara erabat lotzea baino. Jarrera hau baliagarria liteke hizkuntza arrotzaren edo bigarren hizkuntzaren irakaslearentzat ere, baina, seguruenik, ikasleei erroreak saihesten laguntzea da garrantzitsua.

5.4 Ikaslea idazketarako prestatzen

Beharbada idazketaren kasuan hizketarenean baino egiago da honako hau, baldin eta ikasle batek errore ugari egiten baditu, ez zaiola behar bezala irakatsi egin nahi duen hori ondo egiten. Idazketan, gainera, ikasleek pres-taketa handia behar dute beren zereginetarako.

Idatzizko lanaren zuzenketa sarritan esaldiaren mailan geratzen da, baina idatzizko ihardupide ororen puntu bat zera da, badiela esaldi batetik besterako loturak bertan, pasarte osoari material pieza bakarra delako itxura ematen diotenak. Lotura hauek egokiak direnean, pasarteak batasun eta argitasun itxura du eta ez dago zalan-tza askorik. Baina lotura karakteristiko horiek aurrerago edo atzerago erreferentzia argirik ez dutenean, esanahia iluna bilakatzen da. Gramatika bera zuzena izan daiteke, baina irakasleak halako arloak azpimarratu eta zerbait oker dagoela seinaltatu behar luke, ondoan «espresioa» edo antzeko hitz bat idatziz.

IKASLEAK PROSA LOTUA IDAZTEKO TREBATZEN

Hona hemen bi ariketa motatarako iradokizunak, ikasleek lotura bitarteko-ko ohar daitezkeen erabil daitezkeenak.

1

Behean esaldi multzo bat aurkituko duzu. Sailka itzazu ordenarik egokienean. Zure sailkapena egiterakoan, arreta berezia jarri loturazko hitzetan eta atzeragoko beste hitz batzuei erreferentzia egiten dieten hitzetan.

- 1 Orduan auto batek okertu egin behar izan zuen bera ez harrapatzeko.
- 2 Andre zahar bat errepidea zeharkatzen ari zen.
- 3 Baina autobuseko gidariak ikusia zuen gertatzen ari zena.
- 4 Geratu egin zen hura jasotzeko.

5 Gaur ia ezbehar txar bat gertatu da Red Lion Squareko eskinan.

6 Bapatean haize bolada batek kapela haizatu zion.

7 Juxtu-juxtu libratu zen autobusarekin txoke egitetik.

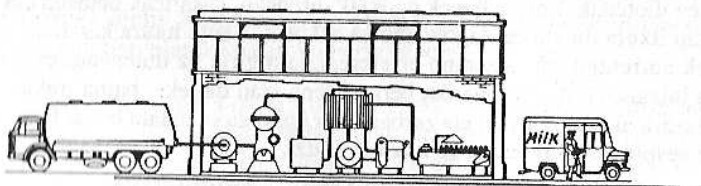
2 Widdowson-engangik (1980:43) hartutako ariketa bat berbaldiaren loturei eta funtzioei buruz.

Informazioa ordenatzeko erak pasarte deskribatzaileetan

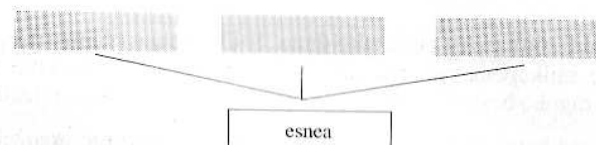
Esnearen prozesaketa

Lehenengo esnea esne-solairuan jasotzen da, eta bertan hiru operazio diferente burutzen dira: gradaketa, pisaketa eta laginak hartzea. Normalak ez diren usain eta zaporeak dituen aztertuz gradatzen da. Eskaladun biltontzi batean hustuz pisatzen da esnea. Esnearen lagin bat hartzen da ondoren eta zenbat koipe duen neurtzen da.

Ondoren esnea klartzaille batera isurtzen da; honen eginkizuna gai arrotzak kentzea eta sedimentatzea da. Esne klartzua homogeneisatu egin daiteke gurina egin ez dadin. Esne homogeneisatua pasteurisatu egiten da ondoren bakteriopatoeno guztiak desegiteko. Esne pasteurisatua 50° F edo gutxiagoraino hozten da. Ondoren esne hoztua gertu dago banaketarako.

1 1. paragrafoko informazioa erabiliz, osatu diagrama hau esnean burututako operazioak erakusteko

2 2. paragrafoko informazioa erabiliz, osatu diagrama hau etapa bakoitza eta bere zertarako erakusteko.

Tema	Etap	Zertarako
esnea		
esne klartzua		
esne homogeneisatua		
esne pasteurisatua		
esne hoztua		

Antzerako ariketen beste adibide batzu, idazten irakasteko diseinatuak, Anita Pincas-en (1982) liburuan aurki daitezke; eta berarekin batera doazen ikaslearentzako hiru langai-liburuetan.

IKASLEAREN IDAZKETA GIDATZEN

Ikasleak ez dira bultzatu behar konposizio guztiz libre idaztera, hori egiteko nahikoa prestatuta egon arte, bai hizkuntz gaitasunari eta bai kontzeptuen formazioari dagokienean. Beren idazketa-emaitzak kontrolatzen dituen eta, egitura edo gaia edo biak begiratzen dituen nolabaiteko gidaritzapean, beren buruak espresatzen uzten dien ikuspegi bat, funtsezkoa da idazten irakasterakoan. (Hauxe da Pincas 1982-ren ikuspegi oinarritzakoa). Adibidez, hasierako urrats bezala, ordena jakin batean dauden galderak erantzuteko eska dakieke ikasleei. Honek besterik gabe adierazpen ordenatu laburra sortuko luke:

Non bizi zara? Ni -----n bizi naiz

Urrun al dago eskolatik? Eskolatik ----- kilometrotara dago.

Nola joaten zara eskolara egunero? ----- eskolara egunero.

Zenbat denbora behar duzu? ----- behar izaten dut

e.a.

Beste hurbilpen bat, agian ikasle gazteagoentzat, zenbait aukeraren artean hautabidea eskaintzea da besterik gabe:

Asteburuan	aita anaia ama lagunak	laguntzen d(it)ut	barazkiak biltzen etxeko lanak egiten etxean lan egiten etxea margotzen
------------	---------------------------------	-------------------	--

Ikasle aurreratuagoentzako teknika bat gai baten gainean paragrafo eredu bat ematea da, eta ikasleei jatorrizko hitzek ordezkatzeko beste item batzu eman ditzaten eskatzea. Adibidez:

^a Middleton ^b herri zabala da. ^c Berrogeitamar mila ^d biztanle ditu, ^e hauetako asko ^f bertako ^g untzitegian ^h lan egiten duenak. ⁱ Langton Channel-^jera isurtzen ^k den ^l Ooze ^m ibaiaren ⁿ urbazterrean dago. ^o Aireportu ^p txikia du, ^q bi ^r tren-^s geltoki ^t eta ^u autobus ^v terminala.

Edgington... a. hiria b. berrehun mila c. burdina eta altzairu lanak
d. Irlandako itsasoa e. Dovey ibaia f. autobus geltokia
g. pasaiarientzako ferryak h. trenen gurutzebidea

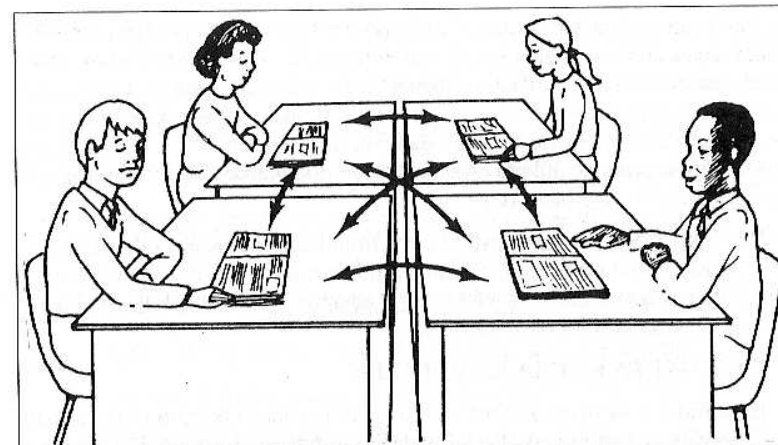
Pixkanaka askatasun gehiago eman dakieke ikasleei kopia beharrekoko material kopurua gutxituz. Lan era honetako beste adibide batzu Moody 1968-n aurki daitezke.

5.5 Idatzizko erroreak zuzentzen

Gorago esan da ikasleek erroreak egiten dituztenean ez dituztela derrigor forma horiek ikasten. Hala ere, gauza asko esan behar lirateke ikasleari idatzeko erroreak egiteko aukera mugatzeko, besterik ez bada ere idaztearen konbentzioak askoz hestutakoak direlako eta guk askoz gaitasun gutxiago dugulako kodetiko desbideraketak onartzeko. Idazlanetan erroreak saihestea hobe dela baieztatzen beste arrazoi bat zera da, bihozgabetzeko moduko dela ikaslearentzat eta irakaslearentzat lan bat dena tinta gorri beteta izatea.

LANA TALDEAN EDO BIKOTEKA AZTERTZEN

Erroreen zuzenketa idatzeko gutxi-asko «librearen» etapan kontsideratzen, ariketa baliagarri eta kitzikagarria da ikasleentzat beren lana taldean edo bikoteka aztertzea. Honek irakaslearen denbora aurreratzen du eta ikasleen arteko komunikazioa bultzatzen. Ahal balitz, zuzenketa xede-hizkuntzan egin behar litzateke. Ikasleak, bata bestearen koadernoak begiratzekoan, elkarrekin erraz hitz egiteko moduan egon behar lukete eserita. Lau lagunek taldea oso egokia da eta komunikazio posibilitate ugari eskaintzen du (ikus 4. irudia).

4. irudia Lau kateen arteko komunikazioa

TREBETASUN INTEGRATUZKO IHARDUERAK

Idatzizko lanean ahozkoan baino errazagoa da arreta hizkuntz kodearen hausturan jartzea eta ikasleen erroreak axolakabeziagatik direlako jarrera hartzea. Halako jarreraren ondorioz sarri ikasleari forma zuzenak hainbat aldiz idatzi erazten zaizkio, «zigorra» balitz bezala. Prozedura honek hizkuntzarako testuingururik ematen ez duenez eta ikaslearen aldetik partehartze intelektual edo emozionalik eskatzen ez duenez, gehienetan ondorio urriak izaten ditu.

Irakasle batek zuzenketa beharrezkoa dela sentitzen duenean, trataerak askoz arrakasta handiagoa izango du, ariketa idatziak hizkuntz ikaslea trebetasun guztiak erabiltzen dituzten ihardueretara bultzatzen badu.

Hona hemen «trebetasun integratuzko» iharduera baten adibidea. Irakasle batek talde bat hartzen du hiruhilabetekoaren hasieran eta gonbaraketa formak oker erabiltzen direla ikusten du. Irakasleak gonbaraketa berrirakasten du, ikasleek ezagutzen ez duten libururen batekin hartutako ariketa mekanikoak eginez, eta ondoren rol-joko ariketa bat asmatzen du, gonbaraketa era errealistaz erabili ahal izateko.

Rol-jokoaren gaia ikasleen mailaren eta aurretiaz izan duten esperientziaren eta kultur jatorriaren arabera da hein handi batean. Adibide bat hiri baterako den aireportu berri baten eraikuntzari buruzko rol-jokoa da. Honen zatirik handiena enpresa desberdinen eskaintzak dira —zeintzu diren egokiago edo desegokiagoak; materialak merkeago edo garestiago diren, aireportuaren zehaztapenak ere aldatu egiten dira. Pista luzeagoa edo laburragoa izan daiteke. Pistetarako erabilitako zementuaren sakona balite-

ke jumbo hegazkin bat eusteko *aski sakon ez izatea*. Bistan dago rol-joko honek irakasleari prestaketa eskatzen diola, baina talde desberdinen informeei gonbaraketa ugari izan dezakete. Zenbait taldek diruarekin eta materialekin ari diren konpainiak errepresentatuko lukete, irakasleak ezarritako muga barruan, eta beste batzuk udalerria, inguruko taldea, biztanleak eta abar errepresentatuko lukete. Azken klasea egunkariko artikularen gisan burutu daiteke, esate baterako.

Rol-joko batez oso gaizki moldatuko liratekeen irakasle eta ikasleentzat, ideia «mekanikoago» bat da, zenbait testuliburutatik hartutako ariketa multzoa biltzea. Honek denbora eskatzen du hasieran baina «bankua» badagoean, behin eta berriz erabil daiteke.

ZUZENKETA KODEA ERABILTZEN

Lana irakasleak berak zuzentzen duenean (ikasleek elkarrena zuzendu ordez), profitagarriagoa gerta liteke taldeak landutako alorretan dauden erroreetan kontzentratzea, desbideratze bakoitza seinalatzea baino. Honek irakaslearentzat duen zailtasuna erreduzitzen garrantzi erlatiboa neurtzea da. 6. kapituluak aztertuko du puntu hau. Irakasle askok zuzenketa ikuspegi profitagarri bat aurkitu dute ertzetan edo erreduzitzearen gainean idatzitako oharren «kode» bat erabiltzean. Adibidez, A (aditzaldia), Hf (hitzaren forma), Ho (hitzen ordena), S (sintaxia), K (komunztadura), Hg (hiztegia), O (ortografia), P (puntuazioa), Atz (atzizkia), Er (erreferentzia iluna), E (estiloa), e.a.

Sistema honen abantaila zera da, ikasleei nahikoa denbora ematen bazaie, berek aurkituko dutela oker dagoena, eta zuzentzen saiatuko direla. Baina hemen azpimarratu behar da ezen, egoki prestatu eta aztertu ondoren, bai irakaslearekin eta bai ikaslearekin, ikasleei hasierako zeregina ez litzaziekeela zailagia gertatuko.

Hona hemen, adibide gisa, ikasle baten saioa, «kode» sistema bat erabiltzen zuzendua.

Imajina ezazu bakarrik zaudela isla batean

Bakarrik nago isla batean. Esmatu nintzenean hondar^oia batean nengoen. Erabat buzt^oita nengoen eta baita go^ozeak ere. Beraz baso bate^oara joan nintzen. Fruta arbo^ola asko zegoela ikusi nuen. Baina ez zauden fru-

tarik bertan. Oso nekeak^{Hf} nengoen baina oraindik janaria aurkitu nahi nuen. Beno, azkenean patata bat^ou aurkitu nituen lurr^o-pian. Haid^o joan eta gero arbo^ola baten azpian lo geratu nintzen. Nik amets^S egin nuen nere batkuarekin aurreko gauean hondo^o-ratu zena. Biharamunean esnatu eta tximino^D txiki ikusi nuen. Oso dibertitu^S zirudien eta eskua luzatu nuen harapatzeko, baina ez zuen aldegin. Patata bat eman nion. Tximinoak oso azkar joan zuen. Ondoren nerekin jolasean ibili zen eta arbo^ola batera igo zen eta janaitu egin nion.

Klabea:	A - aditzaldia	K - komunztadura
	O - ortografia	S - sintaxia
	Hf - hitzaren forma	D - deklinabidea

Zuzenketa-sistema honetatik, desbideraketa sailkatzearen arazoa sortzen da berehala. 6. lerroko «nekeak»-en kasuan, hitzaren forman datza hankasartzea ala sintaxi arazoa ere ba al dago hor?

Ikasketaren aurreragoko etapan, zenbait irakasle aurrerago doaz eta gramatikari eta klaseko liburuei buruzko erreferentziak ematen dituzte, ikaslea gaizki egin duen puntuaz aritzen delarik bertan. Hau oso teknika baliagarria eta denbora aurreratzeko da irakasle lanpetuarentzat!

5.6 Testuinguruaren eragina idaztinkeran

Idatzizko ariketaren osagaietako bat, behin ikasleak konposizio librearen etapara iritsi eta gero, gorago aipatutako arazoa da, hartzailego urrunarena eta komunikazioaren xedearena. Hizkuntz testulibururik (eta azterketarik) gehienek baztertu egiten dituzte testuingururik gabeko eztabaida gaiak, hala nola «Izan ala ez izan: eztabaida ezazu hau». Irakasleak motibatutako dauke lana testuinguru ezagun batean ematen zaienean, baina, anomalia estilis-

tikoak saihesteko, ikasleek adibideak behar dituzte, ekin dioten ariketarako egokia den estiloko adibideak. Gutun informal bateko hizkuntz formak eta lanpostu baterako eskaera-inprimaki batekoak desberdinak izango dira; al-diz, hauek ez dute antz handirik, demagun, bigarren eskuko bizikleta baten edo kimika esperimendu baten iragarkiarekin.

Baina (balizko) hartzailegoa aurrikustea ere lagungarria da idazlearen-tzat, ez bakarrik idaztankerari dagokionean, baita jakinekotzat eman deza-keen informazioari dagokionean ere. Adibidez, gonbara bitez hiru ariketa-titulu hauek:

- 1 Idatzi gutun bat zure azken oporrak kontatuz.
- 2 Idatzi gutun bat ondoko herri bateko lagun bati azken oporretan egin zenuena kontatuz.
- 3 Idatzi gutun bat atzerriko lagun bati azken oporretan egin zenuena kon-tatuz.

Lehenak arazo gehiago sortuko luke, idazleak hartzaileei ezagunak zaiz-kien hainbat gauza suposatu behar bait du. Bigarrenean, idazleak kultur eza-gupenen ondare amankomuna suposa dezake. Hirugarrenean, ezin esan kul-tur ezagupen amankomunik dagoenik, eta beraz oinarritzko informazioa eman beharra dago.

5.7 Idazketa, ikasteko laguntza gisa

Ikasle asko idazlanen ikastaroari ekin beharra izan baino askoz lehenago hasten da idazten, oso era kontrolatuan bada ere. Idazketa, ikaskuntza «sendotzen» laguntzeko erabiltzen da ikaskuntzaren lehen etapetan. Mate-rial berria sartu eta berau praktikan jartzeko eta agian baldintza ez hain kon-trolatuetan erabiltzeko aukerak eman ondoren, ikasleak ariketa mota batzu idazten ditu, sarritan etxeko lan gisa. Oroimen perfekturik inork ez duenez, ikasleak praktika asko burutu arren, beti dago erroreak egiteko posibilitatea, baita oinarritzko lan honetan ere. Berriro ere, prebentzioak sendaketa baino hobe dirudi, zeren eta behin forma bat idazketan agertu ondoren, iraunkor bihur daiteke, bertara jo daiteke berriz ere, forma «ez-desiragarri» batekiko trebantzia ekarriz.

Teorian, ikaslea sendotzen ari den egoera honetan, ez du berri askorik aurkituko, eta errore posibilitatea gutxitu egingo da horrela. Idazketarako hurbilpen arretatsua landu behar litzateke ikasleengan, eta bide honetatik hu-tsegiteen eta lapsusen posibilitateak urrituko lirateke. Denbora asko eman behar litzateke zuzentzeko edo «nork bere burua gidatzeko». Horretarako ere, binaka ihardutea baliagarria izan daiteke. Baina hemen, dena den, ira-

kasleak, forma desbideratuetara hurbiltzean, sistematikoa izan ala ez, selek-tiboa izan behar du, sendotu beharreko puntuari ahalegin eta arretarik han-diena eskainiz.

Laburpena

- 1 Idazketak hizketak baino askoz argiagoa izan behar du, zeren eta ko-munikazioa hitzen eta ez besteren mende bait dago, eta idazlea eta ira-kurlea oso urrun egon daitezke elkarrengandik espazioan eta denboran. Jatorrizko hitzunarentzat berarentzat ere, hizkuntza baten forma ida-tzia erabilgaitzagoa da ahozkoa baino.
- 2 Idaztea oroimenarentzako lagungarria izan daiteke. Ikasleei lagundu egin behar zaie idazterakoan, lehen etapan argibide ugari eman ez erro-reak egin ez ditzaten, eta oraindik egiteko gai ez diren ariketak egite-ko eskatu gabe.
- 3 Bikoteka zuzentzeak denbora aurrera erazi liezaioke irakasleari eta ikasleentzako ikasbide berria gara lezake.
- 4 Lana irakasleak zuzentzen duenean, zein errore mota egin duten adie-razten dien kode batek egindakoa, kontzienteago neurtzera bultzatuko ditu ikasleak.
- 5 Idatzizko komunikaziorako estilo egokia testuinguruak erabakitzen du. Ikasleek konfidantza hartuko dute hizkuntza idatziz erabiltzen, hiz-kuntz trebetasun guztien erabilera konbinatua eskatzen duten egoera errealistetan praktikatzeko aukera ematen bazaie.

ITZULPEN SAILA

1. M. DAIGLE: Adinaren eragina bigarren hizkuntzaren ikaskuntzan (arazoa zertan den)
2. H. HOLEC: Autonomia bigarren hizkuntzen ikaskuntzan
3. H. AUDE, M.F. BOROT eta M. VIELMAS: Hizketarako jokoak
4. R. BUCHTERICH eta J. L. CHANCEREL: Nola ezagutu bigarren hizkuntza ikasten ari den helduaren beharrak
5. D. WILLIS eta beste: Bideoa hizkuntzen irakaskuntzan
- 6/7. G. BALGALIAN, R. LIEUTAUD eta F. WEISS: Irakasleen prestakuntza hizkuntzen irakaskuntza berrian
8. J. C. WALTZ: Hizkuntza arrotzetako hutsegiteak zuzentzeko teknikak
9. W. LITTLEWOOD: Hizkuntza irakaskuntza komunikatiboa: sarrera bat
10. W. LITTLEWOOD: Hizkuntza arrotzen eta bigarren hizkuntzaren ikaskuntza
11. P. UR: Estabaldia erabilgarriak
12. F. WEISS: Joko eta ekintza komunikatiboak hizkuntz klasean
13. A. DAGENAIS: Irakaskuntza teknikak frantsesa bigarren hizkuntza gisa irakasteari egokituak
14. D. LARSEN-FREEMAN: Teknikak eta printzipioak hizkuntza irakaskuntzan
15. D.L. FRIED-BOOTH: Proiektugintza
16. E. WILLIAMS: Irakurketa hizkuntz klasean
17. M. LEWIS eta J. HILL: Hizkuntza irakaskuntzarako teknika praktikokoak
18. S. RIXON: Entzumena lantzen
19. A. HARRISON: Hizkuntza testak
20. J. RUBIN eta I. THOMPSON: Nola izan hizkuntza ikasle arrakastatsua
21. J. A. van EK: Hizkuntza arrotzen ikaskuntzarako helburuak. I. Liburukia: Nondik-norakoak
22. J. A. van EK: Hizkuntza arrotzen ikaskuntzarako helburuak. II. liburukia: Mailak
23. J. MORGAN eta M. RINVOLUCRI: Hiztegia lantzen

John Norrish

HIZKUNTZA IKASLEEN ERROREAK

HADE

Donostia

1989